

Огромна већина гасовода и нафотовода који су према европским земљама изграђени у време Совјетског савеза, наиме, води преко Украјине. Међутим, готово да не продје ниједна година а да се између Москве и Кијева не заоштри спор око украјинског дуга за испоручени руски гас. Ти спорови увек прете да угрозе доставу руског гаса земљама ЕУ, што се дешава и сада.

Нерешена питања око испоруке гаса између Русије и Украјине могла би већ у првим данима 2009. године да доведу у питање испоруке гаса земљама Европе.

Руси кажу да им Украјинци дугују две милијарде долара за испоручени гас, као и да Кијев дуговање мора да измири пре 31. децембра. У супротном, 1. јануара Москва ће "затворити славине" - а будући да и руски гас за земље ЕУ путује кроз те исте гасоводе преко украјинске територије, реално је да би у питање биле доведене и испоруке гаса за Европу.

Дописник ВВС-ја из Москве Џејмс Рејнолдс објашњава:

"Многе западноевропске земље, а пре свих Немачка, прилично су забринуте. Међутим, представници Гаспрома кажу да је уговор о испорукама гаса Украјини одвојен од уговора о транзиту гаса за средњу и западну Европу кроз украјинске гасоводе. Мислим да руска страна тиме припрема терен да окриви Кијев уколико дође до обуставе испорука гаса за Украјину, па то доведе и до смањења количина гаса које ће стизати до Немачке и других корисника у ЕУ. Управо то се десило почетком јануара 2006. године, када су Руси обуставили испоруке гаса Украјини, али су били погодјени и други корисници у Европи. Руси су за то оптуживали Украјинице, тврдећи да краду гас намењен Европи. Украјинци су то негирали, оптужујући Русе да су престали да шаљу гас за Европу", каже Рејнолдс.

Руски енергетски гигант Гаспром већ је упозорио своје кориснике у Европској унији да би могло да додје до поремећаја у снабдевању уколико се најновији, "редовни" предновогодишњи спор са Украјином не реши.

Улог је велики за све - поремећај у испорукама нарушио би репутацију Русије као поузданог снабдевача енергената; истовремено, Украјини и земљама ЕУ не би било нимало пријатно да усред зиме остану без руског гаса.

Преговори Москве и Кијева су у току, али нити се две стране слажу у проценама колико Украјинци дугују, нити ће Украјини бити лако да пронађе новац да Русима плати тај дуг - украјинска привреда је у великој кризи, национална валута је драматично пала у односу на долар, а земља је притом и у озбиљној политичкој кризи, због сукоба измедју председника Виктора Јушченка и премијера Јулије Тимошенко.

Руси, истовремено, нису баш расположени да много попусте, јер је и њихова привреда на ивици рецесије.

(BBC)